

ІНТЕГРАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ: ДОСЛІДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ

Кризові явища, що розгортаються в економіці України, дають поштовх для переосмислення фундаментальних процесів, які формують фінансовий ринок як у світі, так і в Україні. Зрушення, що відбуваються у фінансовій сфері (нестійкість національної валюти, загрозливі проблеми із ліквідністю фінансових установ, падіння українських ринків цінних паперів), призвели в Україні до суттєвих змін, які в середньостроковій перспективі можуть суттєво вплинути на реальний сектор української економіки.

Запас витривалості українського фінансового ринку та вітчизняних фінансових установ виявився мінімальним. Така нестійкість фінансового сектору економіки приводить до думки про наявність проблем не тільки у фундаментальних основах фінансового ринку та ринку фінансових послуг ринку, а й в підходах до їх регулювання. Існує думка, що може все було б і добре, якби не криза. Однак, саме в екстремальних умовах можливо перевірити працездатність будь-якої системи і, особливо, фінансової.

Можна говорити про об'єктивні і суб'єктивні причини, чому так вийшло. Історія розвитку українського фінансового ринку, банківських та небанківських фінансових установ і системи регулювання говорить про постійний пошуковий процес «українського» колеса. Залишимо ці дослідження історикам. Більш важливим в сьогоденні умовах є пошук відповіді на питання – що далі робити.

Як вчить історія – не треба бути винахідником колеса. Краще спробувати застосувати у себе те, що винайшли інші, пристосувавши такай винахід під свої потреби. Мова йде про створену і функціонуючу багато років європейську систему фінансових ринків та ринків

фінансових послуг і систему їх регулювання. Стійкість такої системи і її здатність до «самовідтворення» і «самолікування» врешті-решт має слугувати прикладом для України. Це не означає «копіювання». Тим більше це не означає «поверхневу» адаптацію, як це практикується в Україні. Важливо провести фундаментальні дослідження процесів, які відбуваються на європейських ринках фінансових послуг, зрозуміти основи, на яких базується регулювання таких ринків, і застосувати ці знання для розбудови чи можливо перебудови існуючих українських «потьомкінських» ринків.

Саме тому, на наш погляд, своєчасною є поява нового фундаментального дослідження - монографії відомих українських науковців Леонова Д.А., Львовичкіна С.В., Хоружого С.Г. «Ринок фінансових послуг: парадигма євроінтеграції» за науковою редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, професора, д.е.н. В.М. Федосова.

Ця ґрунтовна робота присвячена дослідженню теоретичних основ регулювання фінансового ринку в ЄС, визначенню теоретико-методологічних засад формування та системи регулювання ринків фінансових послуг в ЄС, зокрема щодо інвестиційних послуг, біржових і інших ринків цінних паперів, банківської та страхової діяльності, а також щодо протидії використанню ринків фінансових послуг для легалізації коштів злочинного походження і фінансування тероризму.

Значна увага в монографії приділена дослідженню еволюції формування в ЄС системи регулювання фінансових послуг. Авторами показано, наскільки складним і багатограним, динамічним і суперечливим явищем є ринки фінансових послуг. На думку авторів, гене-

Катерина Отченаш,
Директор
Департаменту
нагляду за
фінансовими
компаніями,
Член Державної
комісії з
регулювання
ринків фінансових
послуг України,
к.е.н., доц.

НОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

зис фінансового ринку і його системи регулювання є взаємопов'язаним і взаємозалежним.

В монографії комплексно досліджено систему регулювання в ЄС ринків фінансових інструментів та інвестиційної діяльності, основні засади банківського права ЄС, вимоги до започаткування та здійснення діяльності кредитними установами та правові основи функціонування європейських платіжних систем, а також систему регулювання страхової діяльності і недержавного пенсійного забезпечення. Авторами підкреслена необхідність формування стандартів та нормативних актів щодо регулювання фінансових послуг як компромісу – домовленості органів нагляду і бізнесу. Такий підхід є запорукою стабільного розвитку фінансового сектору економіки.

До важливих висновків монографічного дослідження можна віднести думку про те, що держава в розвиненій ринковій системі покликана забезпечувати не тільки інституційно-правове середовище функціонування ринкової системи а й оперативно реагувати та забезпечувати енергійне державне

втручання при так званих «провалах ринку». Підсилюють таку необхідність світові глобалізаційно-інтеграційні процеси в економіці, і, зокрема, в фінансах. Сьогодні важко говорити про закриті функціонування державного регулювання, яке обмежується національними кордонами. Зараз все більше слід говорити про міждержавне (наднаціональне) регулювання, або хоча б узгодження позицій національного регулювання із міжнародними нормами.

Монографія «Ринок фінансових послуг: парадигма євроінтеграції» безумовно буде корисна як українському професійному фінансисту і урядовцю, так і науковцю, аспіранту і студенту. Кожен з них зможе ознайомитись з фундаментальними підходами до формування комплексної системи регулювання цього сегменту Єдиного ринку в ЄС і оцінити напрями, за якими доцільно удосконалювати український ринок фінансових послуг.